

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. Румен Рачев – НАТФИЗ „Кр. Сарафов“

За хабилитационен труд „Образователни представления за усъвършенстване публичната изява на ученици от начална училищна възраст.“

Автор: докторант Евгения Валентинова Роева – СУ ; факултет Педагогика; катедра Дидактика.

Много хабилитационни трудове са били обект на вниманието ми и съм ги рецензирал през немалкото години на преподавателската си кариера, но за пръв път държах в ръцете си толкова обемна дисертация – 312 страници! Респектиращ обем! Но и притеснителен, защото си помислих „ Дали докато стигна до края, няма да забравя началото, а и голяма част от средата...и т.н.“.

Притеснението се оказа напразно, защото колкото повече четях, толкова повече навлизах в дълбоките пластове на едно изключително стройно, задълбочено и любопитно научно изследване на темата, която от своя страна е сложна, деликатна като психологическа материя и изключително вариативна, като методи и похвати в превръщането ѝ в практическа реализация, полезна и градивна за малките хора в начална училищна възраст.

Четях страница след страница и все повече откривах у докторантката неутолимата жажда на учения да достигне дълбините на всеки фрагмент, всеки детайл на изследваната от него материя. Да проникне до онези дълбочини, където извира истината, утоляваща научната жажда за знания на учения. И тази истина да бъде прозряна, осмислена и разбрана, така, че да се превърне в познание.

Убедителните причинно – следствени връзки в многообразието на вариации на изследваната тема, предложени на читателя на малко сложен, но образно богат, поради което разбираем научен език, превръщат четивото в достъпно и увлекателно за всеки средноинтелигентен човек.

Отбелязвам педантичната научна последователност в изследването и интелигентния стил на изложението, като две впечатляващи достойнства на хабилитационния труд на Евгения Роева.

Дисертационният труд съдържа:

1. Въведение – 8 страници
2. Три глави, от които:
 - Първа глава – 83 страници
 - Втора глава – 58 страници
 - Трета глава – 82 страници
3. Приноси – 1 страница
4. Литература – 14 страници
5. Приложения – 59 страница

1.ВЪВЕДЕНИЕ

Още с първите изречения докторантката ни запознава с целите на своето пространно научно изследване. Тя заявява: „...ще бъдат представени идеи и практики за осъществяването, обучението и усъвършенстването на публичната изява на учениците в учулищна среда, идейно и практически свързани с подходи използвани в театъра...”, както и : „Ще бъде представена авторска концепция относно обучението в публична изява на ученици от начална училищна възраст...”

По-нататък във въведението авторката формулира пределно ясно индивидуалната специфика на бъдещото изследване, която е свързана с „...индивидуалната публична изява и нейното успешно осъществяване, като вид актьорска игра, с ученици от един училищен клас.” А така също и „ Ние се насочваме към всяко дете, а не само към онези, които имат желание или мислят, че притежават артистичен талант.”

Въведението наистина ни въвежда в целите и задачите, които Евгения поставя пред своето изследване и служи като пътеводител за методите и способите, които ще използва за постигане на целите си. Методи и способности, анализ на факти и процеси, които ние очакваме и наистина откриваме в следващите страници.

2. ПЪРВА ГЛАВА

Първа глава ни запознава с калейдоскопичното многообразие на феномена „публична изява”. Още с първата част на първа глава авторката се стреми да прозре и анализира генезиса на публичната изява, а по-нататък изследва публичната изява като теоретично-практическата ѝ свързаност с идеи в

хуманитарните научни области; ролята; ролевото влизане; общуването и интерпретацията.

В тази глава стройно и подредено, като отделни точки с подзаглавия, госпожа Роева изследва и анализира публичната изява като: риторически ориентирана практика, проекция на театралното изкуство; в училищна среда.

3. ВТОРА ГЛАВА

Това е онази част от хабилитационния труд, която изпълнява даденото във въведението обещание за изработване на авторска постановка и изследователски дизайн на изследването.

Авторката на авторската постановка ни запознава подробно, но стройно и ясно с целта, обекта и изследователските въпроси на изследването; задачи, методи и процедура на изследването; изследователски дизайн на същото.

Особено достойнство на работата във втора глава е изработването на „Профилна карта на публичната изява на ученици от НУВ за експерти”.

Със своята изследователска прецизност, задълбоченост и конкретика, втора глава се явява своеобразна прелюдия към венецът на всяко изследване - анализ и синтез на научни изводи.

4. ТРЕТА ГЛАВА

Трета глава е посветена на анализа на получените от изследването резултати.

Въпреки смущаващата прилика на аналитичния процес, обобщенията и синтезираните изводи със сложната математическа наука, четящият внимателно ще открие стройната композиция и високата научна стойност на последната трета глава.

Признавам, че за мен бяха любопитно предизвикателство математическите пируети на разума, за да открия сложната природа на аналитичните изводи, но с изненада прозрях тяхната ползотворна практическа реализируемост.

5. ПРИНОСИ

Като приноси на дисертационния труд Евгения Роева посочва:

1. Теоретико – приложно обобщаване и систематизиране в периметъра на публичната изява на специфични идеи от образованието, театъра и риториката.
2. Авторски дизайн на изследването включващ пилотен, обучителен и същностен изследователски етап.

Две точки! Само два приноса! С присъщата скромност на дарените със светла научна мисъл и любознателност, Жени е видяла само два приноса в своята изключителна, като обем и съдържание работа.

Да, но като се зачетем в текста, с който тя се опитва да обясни мотивите си да формулира приносите именно така, четем:

Към принос №1

- Образователните представления са поставени във фокуса на изследването.
- Концептуализиран е техния научно-педагогически и сценичен потенциал да стимулират усъвършенстването на монологичната публична изява на учениците.

Към принос №2

- Изработена е авторска операционализация на понятието за публична изява.
- Специално създадена профилна карта, базирана на сценично ориентиран ролеви и текстуален анализ.
- Създаден е модел на сценичен форум за публична изява в училищна среда.

Аз мисля, че всяко едно от тези теоретични и практически достижения би могло да бъде квалифицирано и оценено, като отделен принос на настоящото изследване.

Но „скромността краси човека” и намалява приносите му, а това го прави прекрасен.

Следва списък на литературата, която докторантката е ползвала в хода на своето изследване – 14 страници. Броят страници говори за огромния литературен масив, който е използван за жалони в дисертацията.

Огромен е и броят приложения, които Евгения Роева прилага, като заключение на своето респектиращо научно изследване.

Приложения, които са резултат на достойно извървян нелек научно-изследователски път.

В заключение на моята рецензия заявявам, че съм впечатлен от дълбокото убеждение на авторката, че амалгамата между наука и изкуство ще открие новаторски перспективи на обучението и възпитанието на децата в полза на бъдещето.

Намирам труда на Евгения Валентинова Роева за категорично дисертабилен и призовавам уважаемото Жури да ѝ присъди образователната и научна степен „ДОКТОР”.

12.11.2021 г.

Проф. Румен Рачев